

Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar
6 Aralık 2021 Pazartesi

Piyasalarda Bugün

Küresel piyasalarda risk iştahı Cuma gününü zayıf bir seyrile tamamladı. Makroekonomik veri akışı karışık bir tablo çizerken, riskli varlıklar salgın kaynaklı endişelerle birlikte zayıf bir seyrile izledi. ABD’de tarım dışı istihdam beklentilerin altında artarken, aktiviteye dair diğer veriler güçlü geldi. Euro Bölgesi’nde Kasım ayı hizmet sektörü aktivite endeksleri (PMI) ön hesaplamalardan daha yavaş bir performansa işaret etti. Cuma günü Omicron varyantının daha hızlı yayılıyor olması salgın kaynaklı endişeleri artırırken, risk iştahı zayıf bir seyrile izledi. Güvenli liman arayışının etkisiyle ABD 10 yıllık tahvil faizi 8 baz puan düşerek %1,36’ya, 2 yıllık tahvil faizi 2 baz puan gerileyerek %0,59’a indi. Dolar diğer gelişmiş ekonomilerin para birimleri karşısında yatay kalırken, gelişmekte olan ekonomilerin para birimleri ortalamada değer kaybetti. Brent tipi ham petrolün varil fiyatı %0,3 artışla 69,9 dolara çıkarken, Henry Hub doğal gazın kontrat fiyatı %1,9 yükselişle 4,1 dolar/metreküp değerini aldı. Günü MSCI gelişmekte olan ekonomiler ve dünya geneli hisse senedi endeksleri sırasıyla %0,9 ve %0,8 aşığıda tamamladı.

Türk finansal varlıklar dalgalı bir seyrile izledi. Kasım’da enflasyon mal ve hizmet fiyatlarındaki genele yayılan hızlanma ile piyasa ortalama beklentilerinin üzerinde arttı. TCMB gün içinde döviz kurlarında görülen sağlıksız fiyat oluşumları nedeniyle piyasaya satım yönünde doğrudan müdahale etti. Bu ortamda Borsa İstanbul gösterge 100 ve 30 endeksleri sırasıyla %1,6 ve %1,4 yükseldi. Tahvil faizleri ve ülke risk primi yükselirken, TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %0,4 değer kaybetti. Cuma akşam saatlerinde Moody’s Türkiye’nin B2 olan yabancı para cinsi kredi notu ve negatif olan görünümü sabit tuttu. Türk özel sektörünün kur oynaklığına karşı nispeten direnç gösterdiğini belirtirken, ekonomi politikalarındaki belirsizliklere atıfta bulunarak negatif olan görünümü teyit etti. Bu süreçte iyileşen cari denge ve merkez bankası rezervlerine dikkat çekti. Mevcut ekonomi politikasının önümüzdeki aylarda daha yüksek enflasyona yol açacağını, hanehalkının satın alma gücünü aşındıracağını ve düşük faiz oranlarına rağmen büyümede keskin bir yavaşlama olasılığını artıracığını öne sürdü. Döviz kuru yükselişlerinin negatif etkisine rağmen kamu maliyesinin güçlü kalmayı sürdürdüğünü belirtti.

Yeni güne küresel piyasalar hafif toparlanarak başladı. Bu sabah Asya’da makroekonomik veri ve haber akışı sınırlı kalırken, salgın kaynaklı endişeler riskli

Takvim

6-Ara	TCMB, Reel efektif döviz kuru, Kasım
7-Ara	UAB, Havalimanı istatistikleri, Kasım HMB, Nakit gerçekleştirmeleri, Kasım Almanya, Sanayi üretimi, Ekim Almanya, ZEW endeksi, Aralık
8-Ara	Japonya, GSYH büyümesi, 3Ç21
9-Ara	Çin, TÜFE, Kasım
10-Ara	TÜİK, İnşaat maliyet endeksi, Ekim TÜİK, İşgücü istatistikleri, Ekim TCMB, Piyasa katılımcıları beklenti anketi, Aralık ABD, TÜFE, Kasım

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BIST-100	1,910	1.6%	20.6%	29.4%
BIST-30	2,049	1.4%	19.3%	25.2%
XUSIN	3,421	1.4%	24.2%	46.2%
XBANK	1,610	1.0%	10.0%	3.3%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	13.7000	0.6%	41.6%	84.3%
Euro/TL	15.5015	0.3%	38.3%	70.7%
Sepet Kur*	14.6258	0.4%	40.0%	77.5%
Euro/Dolar	1.1313	0.1%	-2.2%	-7.4%
Dolar/JPY	112.80	-0.3%	-0.5%	9.3%
DXY	96.16	0.0%	2.2%	6.9%

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	21.39%	21.00%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	21.52%	21.18%
TR - Eurobond (10 Yıllık)	7.64%	7.65%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.36%	1.44%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
16 Ocak 2023	5.500%	101.00	4.56%
23 Ocak 2025	6.000%	97.63	6.85%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1783.7	0.9%	-1.8%	-5.9%
Reuters/Jefferies CRB*	233.4	0.5%	-5.5%	31.5%
Brent (Dolar/varil)	69.9	0.3%	-15.5%	34.9%
Doğal gaz (Dolar/stdm3)	4.1	1.9%	-27.7%	62.7%

* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index

Veriler bir önceki işlem günü kapanışlarını baz almaktadır.

Piyasalarda Bugün

varlıklarda iyimserliği sınırlıyor. Günün ilerleyen saatlerinde makroekonomik veri takvimi yoğun olmadığı için salgın ve jeopolitik gelişmelere yönelik haberler takip edilecek. Gün içinde yurtiçi veri gündemin sakin olduğu günde Türk finansal varlıkların seyri açısından küresel eğilimler ve ekonomi dışı gelişmelere yönelik haberlerin önemli olabileceği düşünülüyor.

ABD'de Kasım'da tarım dışı istihdam artışı beklentilerin altında artarken, işsizlik oranındaki gerileme tahminleri aştı. Kasım ayında tarım dışı istihdam bir önceki aya göre 550 bin kişi olan beklentilerin altında kalarak 210 bin kişi artarken Ekim ayı verisi hafif yukarı yönde revize edildi. İşsizlik oranı ise Ekim ayındaki %4,6'dan %4,5 olan tahminlerin altına %4,2'ye düştü. Aynı dönemde ortalama saatlik kazançlarda artış %0,3 ile beklentilerin hafif altında gelirken, saatlik ücretlerin yıllık artış hızı %4,8'de sabit kaldı. Ülkede ISM hizmet sektörü aktivite endeksi Ekim'deki 66,7'den Kasım'da 69,1'e yükseldi. Ekim ayı fabrika siparişleri ise aylık bazda %1,0 ile %0,5 olan tahminleri aşarken, Eylül ayı verileri yukarı yönde revize edildi.

Küresel hizmet sektörü PMI Kasım'da yatay kalırken, ülke bazlı veriler karışık bir tablo çizdi. Ekim'de 55,6 olan hizmet sektörü PMI Kasım'da yatay kalırken, bileşik endeks 54,5'ten 54,8'e yükseldi. Hizmet sektöründe yeni ihracat siparişlerinin büyümeye geçmesi etkili olurken, girdi fiyatlarında artışın sürdüğü görüldü. Almanya, Fransa ve İngiltere'de Kasım ayı hizmet sektörü PMI verileri öncü hesaplamalardan daha yavaş bir büyümeye işaret ederken, İtalya ve ABD'de sonuçlar görece güçlü geldi.

Euro Bölgesi'nde perakende satışlar Ekim'de beklentilerle uyumlu geldi. Ekim'de perakende satışlar aylık bazda %0,2 artarken, yıllık bazda %1,4'lük artış kaydedildi. Eylül ayı verileri ise hafif aşağı yönde revize edildi.

Kasım'da tüketici fiyatları endeksi (TÜFE) mal ve hizmet fiyatlarındaki genele yayılan hızlanma ile piyasa ortalama beklentilerinin üzerinde arttı. Genel TÜFE aylık enflasyonu Kasım'da %3,5 gelirken, yıllık enflasyon Ekim'deki %19,9'dan %21,3'e çıktı. Aylık bazda enflasyona en yüksek katkı yine gıdadan gelirken, bunu birikimli maliyet etkilerinin yüksek olduğu ulaştırma, konut ve mobilya grupları izledi. Kasım'da fiyatlar enerjiye ek olarak döviz kuru geçişkenliği ve birikmiş maliyetlerin etkisiyle hem mal hem de hizmetlerde hızlandı. Mal fiyatlarında aylık enflasyon Kasım'da %4,1 seviyesinde gelirken, yıllık enflasyon Ekim ayındaki %21,7'den %23,0'a çıktı. Aylık bazda %6,0 artış olan enerji grubunda yıllık enflasyon %25,8'den %32,1 ile veri tarihinin zirvesine çıktı. Hizmet alt bileşenlerinde bu dönemde yıllık enflasyondaki hızlanma genele yayılmış bir nitelik gösterdi. Çekirdek göstergelerde yıllık enflasyon Kasım'da yeniden yükselirken, momentum göstergeleri yukarı yönlü eğilimin sürebileceğine işaret ediyor. Kasım'da B endeks aylık bazda %3,2 artarken, yıllık enflasyon %18,5'ten %19,7'ye yükseldi. Aynı dönemde C endeksteki aylık artış %2,8 olurken, yıllık enflasyon %16,8'den %17,6'ya çıktı. Yurtiçi üretici fiyatları endeksi (Yi-ÜFE) bir önceki aya göre %10,0 artarken, genel ÜFE yıllık enflasyonu Ekim'deki %46,3'ten yeni bir rekor seviye olan %54,6'ya yükseldi. Böylece ÜFE-TÜFE arasındaki fark 26,4 yüzde puandan yine bir zirve seviye olan 33,3 yüzde puana genişledi.

Özel sektörün döviz açık pozisyonu Eylül'de gerilemeye devam etti. TCMB verilerine göre Ağustos'ta 123,7 milyar dolar olan finans dışı kesimin döviz net açık pozisyonu Eylül'de 122,3 milyar dolara indi. Kısa vadeli net döviz fazla pozisyonu ise 60,1 milyar dolar seviyesinde yatay kaldı. Döviz pozisyonundaki iyileşme büyük ölçüde yurtdışından ve yurtdışından sağlanan kredilerdeki gerilemenin etkisiyle yükümlülüklerdeki azalış kaynaklı oldu.

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

Enerjisa'nın bağlı ortaklığı Enerjisa Müşteri Çözümleri, Eşarj'ın %14 oranındaki azınlık payını satın aldı. 42,4 milyon TL büyüklüğündeki işlem sonrası Enerjisa Müşteri Çözümleri A.Ş.'nin Eşarj'daki payı %80'den %94'e yükseldi.

Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliğinden (OİB) yapılan açıklamaya göre, otomotiv sektörü Kasım ayı ihracatı geçen senenin aynı ayına kıyasla %6 gerileyerek 2,5 milyar dolar oldu. Türkiye ihracatında ilk sırada yer alan sektörün geçen ay, ülke ihracatından aldığı pay %11,8 olarak gerçekleşti. Ocak-Kasım 2021 döneminde otomotiv ihracatı geçen senenin aynı aylarına göre %16 artarak 26,4 milyar dolara ulaştı. Kasım'da "tedarik endüstrisi" ihracatı %13,5 artarak 1 milyar 29 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. "Binek otomobil" ihracatı %17 aza-

Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

larak 834 milyon dolar, "eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar" ihracatı %39 azalarak 328 milyon dolar, "otobüs-minibüs-midibüs" ihracatı %9 artarak 156 milyon dolar ve "çekiciler" ihracatı da %113 artarak 147 milyon dolar oldu.

İnşaat sektörü ile ekonominin genelinde yaşanan büyüme arasındaki ayrışma 2021 3. çeyrekte devam etti. Türkiye İnşaat Malzemesi Sanayicileri Derneği (İMSAD) tarafından hazırlanan Kasım 2021 Sektör Raporu'nda, 2021 yılının üçüncü çeyreğinde gayrisafi yurtiçi hasılanın %7,4 büyümesine karşın, inşaat sektörünün %6,7 daraldığına dikkat çekildi. Söz konusu gerilemenin, inşaat sektöründe artan maliyetler nedeniyle yeni inşaat başlangıçlarının azalması ve mevcut işlerin de büyük ölçüde sone ermesi nedeniyle yaşandığı kaydediliyor. İnşaat malzemeleri üretiminde ise Eylül ayında üretim artışının Ağustos'taki %15,6'dan %6,9'a yavaşladığı ve bu yavaşlamanın inşaat malzemelerine iç talepte yavaşlamayı işaret ettiği belirtildi.

2021 yılının ilk 3 çeyreğinde özel markalı ürünlerin cirosu geçen yılın aynı dönemine göre %30 arttı. NielsenIQ Perakende Paneli verilerine göre, özel markalı ürünlerin hızlı tüketim ürünleri pazarındaki ciro payı %22'ye yükseldi. Özel markalı ürünlerin ana kategorilere göre büyüme performanslarına bakıldığında, bu dönemde en yüksek ciro büyümesi %30 artış ile Gıda ve Alkolsüz İçecekler ile Ev Temizlik ve Diğer kategorilerinde gerçekleşti. Kişisel Bakım kategorisinde de özel markalı ürünlere artan ilgi bu alanda ciro artışını %29'a taşıdı. Gıda ürünlerinde en yüksek ciro artışı %53 ile yağlarda olurken, süt ürünleri bu kategoride %45,2'lik pay ile ilk sırada yer almayı sürdürdü.

Avrupa'da karbon fiyatları Cuma gününde 80 euroya çıkararak yılın en yüksek seviyesine ulaştı ve sene başından bu yana %140 civarında yükselmiş oldu. Kasım ayı başında gerçekleştirilen 26. İklim Değişikliği Taraflar Konferansı'ndan (COP26) bu yana ise Avrupa'daki karbon fiyatları %40 yükseldi. Avrupa Komisyonu'nun 14 Temmuz'da açıkladığı ve bölgenin iklim hedeflerini içeren "Fit for 55" paketinin yürürlüğe girmesiyle beraber karbon izinlerinin fiyatının daha da artması bekleniyor.

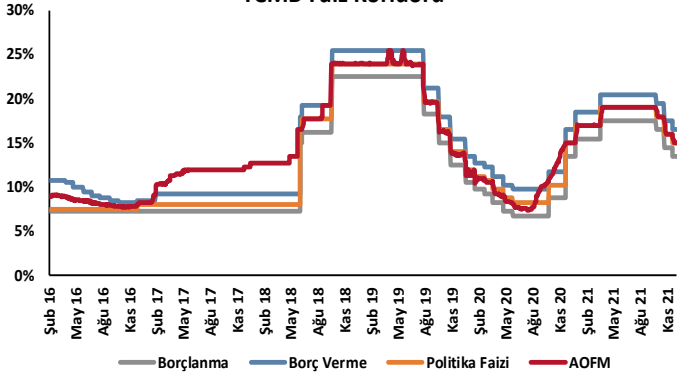
Ekim ayında 54 enerji yatırımına teşvik belgesi verildi. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2021 yılının Ekim ayında çeşitli sektörlerde toplam 884 projenin yatırım teşvik belgesi almaya hak kazandığını bildirdi. Teşvik verilen projelerden 54'ü enerji sektörüne yönelik projeler oldu. 2021 Ekim'de enerji sektöründe 22 projenin tamamlama vizesi yapıldı; bir enerji şirketine verilen yatırım teşvik belgesi ise iptal edildi. Ekim ayında yatırım teşvik belgesi alan projelerin toplam yatırım tutarı ise 19,43 milyar TL oldu. Enerji sektöründe teşvik belgesi verilen projeler arasında yatırım tutarı en yüksek olan proje, 1,32 milyar TL ile Ataseven Enerji Üretim A.Ş.'nin Bursa ilinin Karacabey ilçesinde gerçekleştireceği 100 megavat (MW) kapasiteli rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretim projesi (RES) oldu.

Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları (YEKA) yarışmalarının başvuru tarihleri ertelendi. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (ETKB), rüzgâr enerjisine dayalı YEKA RES-3 ve güneş enerjisine dayalı YEKA GES-5 yarışmaları başvuru tarihlerini yaklaşık dörder ay ileri tarihlere erteledi. Resmî Gazete'de yayımlanan ilana göre daha önce 14 Aralık 2021 tarihinde alınacağı duyurulan YEKA RES-3 başvurularının tarihi 27 Nisan 2022 tarihine ertelendi. Bakanlık 12 Ocak 2022 olan YEKA GES-5 yarışması başvurularının tarihini ise 31 Mayıs 2022 tarihine erteledi.

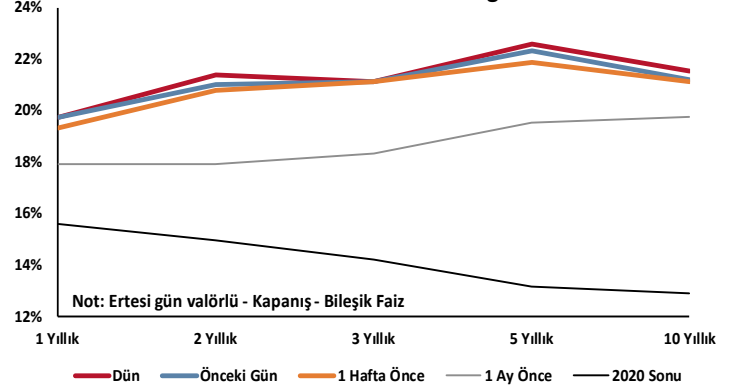
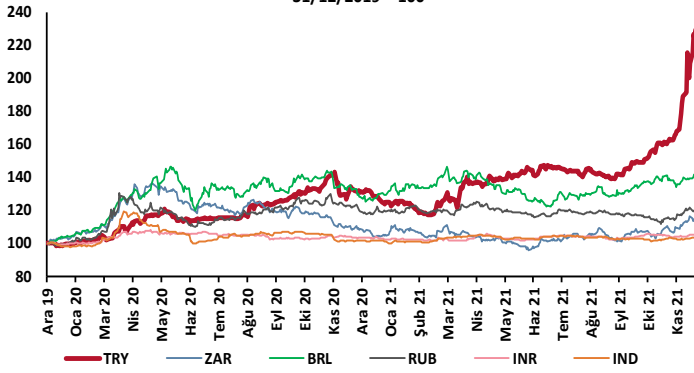
Hibrit ve 5.1.h. yatırımları için sağlanacak yeni kapasiteler açıklandı. Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından açıklanan duyuruya göre, kurum 12 ayrı bölgede üç ayrı grup halinde toplamda 1.589,5 MW'lık yeni kapasite tahsisi gerçekleştirecek. Buna göre ana kaynağın rüzgâr veya güneş olmadığı, yardımcı kaynağın ise rüzgâr ve güneş enerjisinin olacağı hibrit yatırımlar için 373,1 MW, Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği 5.1.h kapsamında kurulacak ve iletim seviyesinden sisteme bağlanacak tesisler için 163,4 MW ve ana kaynağın rüzgâr ve güneş enerjisi olduğu santrallerinin elektriksel güç artışları için ise 1.053 MW kapasite tahsis edilecek.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) 12 şirkete lisans verdi. EPDK tarafından 8 şirkete elektrik tedarik lisansı, 3 şirkete elektrik üretim lisansı, 1 şirkete sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama lisansı verildi, 1 şirketin üretim lisansı sona erdirildi, 1 şirketin ise ihrakiye teslim lisansının süresi uzatıldı. Buna göre, 8 şirkete 20 yıl süreli elektrik tedarik lisansı, 1 şirkete 15 yıl süreyle LPG depolama lisansı verdi. Ayrıca 2 hidroelektrik ve 1 biyogaz santraline üretim lisansı verildi. Öte yandan, Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne "Gebze-Dilovası Doğal Gaz Kombine Çevrim Santrali" için verilen üretim lisansı 4 Kasım itibarıyla sona erdirildi.

TCMB Faiz Koridoru

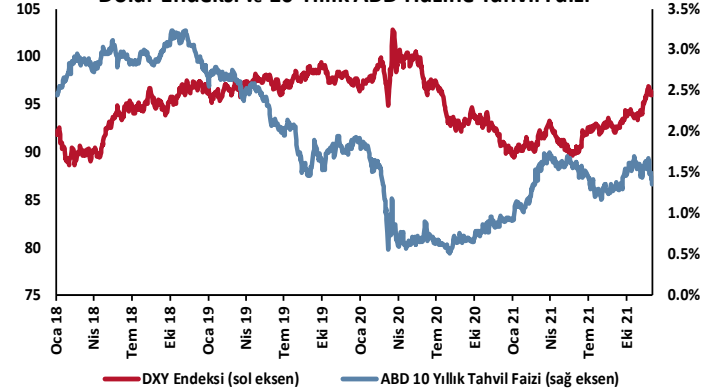
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

GOÜ Para Birimleri / USD
31/12/2019 = 100

Hisse Endeksleri

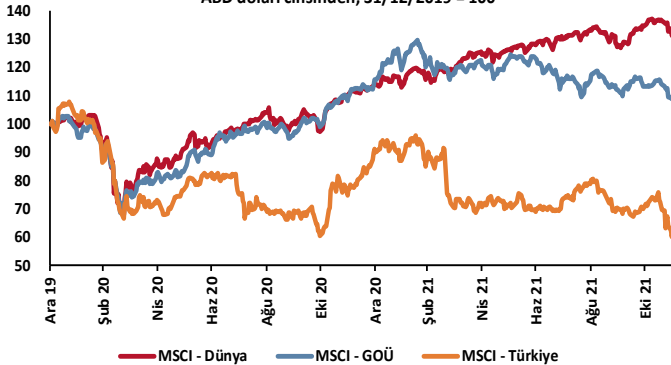
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

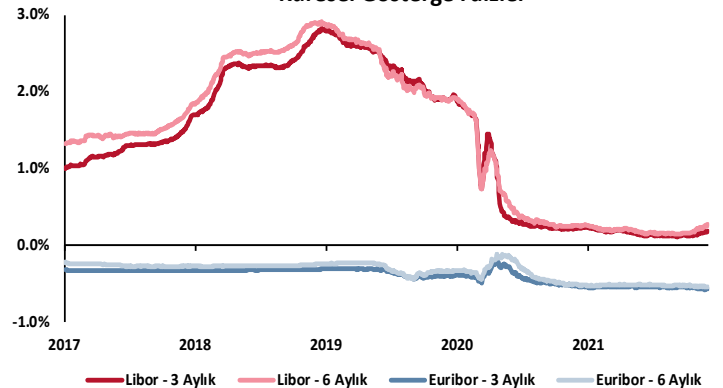

MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 31/12/2019 = 100

Küresel Gösterge Faizler

TSKB

Danışmanlık Hizmetleri

Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2021 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr